

**Pranas Daunys – savanoris,
Lietuvos kariuomenės kūrėjas,
aklųjų švietimo Lietuvoje pradininkas**

Kauno Prano Daunio ugdymo centro

9 b klasės mokiniai

Istorijos mokytoja metodininkė Jolanta Strebeikienė

Pranas Daunys

(1900 m. rugsėjo 29 ar 16 d. Panevėžyje, Kuktiškių valsčiuje, Utenos apskrityje –
1962 m. liepos 13 d. Kaune)

rašytojas, pianistas, Lietuvos kariuomenės savanoris,
Lietuvos aklųjų organizuotos veiklos pradininkas,
lietuviškosios Brailio abėcėlės sudarytojas,
Vyčio ordino kavallerius.

1919 m. birželio mėn.
tapo Lietuvos
kariuomenės savanoriu.

1921 m. suteiktas vyresniojo puskarininkio
laipsnis.

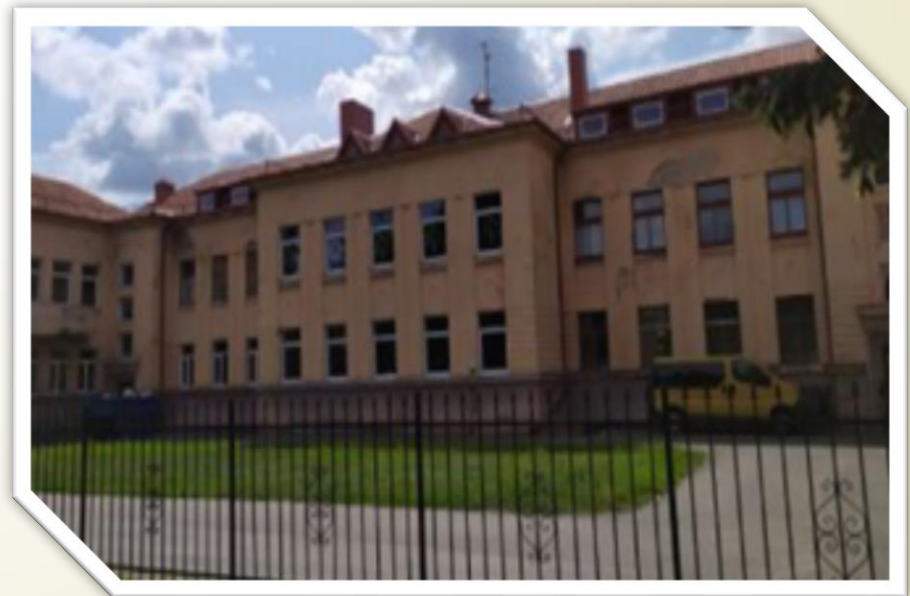
1921–1922 m. mokė beraščius kareivius rašto.

1923 m. sausio 6 d. kovose su baltalenkių
partizanais Avižonių kaime ties Širvintomis
sprogusi granata sunkiai sužeidė galvą. Po
sužeidimo neteko regėjimo, iš dalies – ir
klausos.

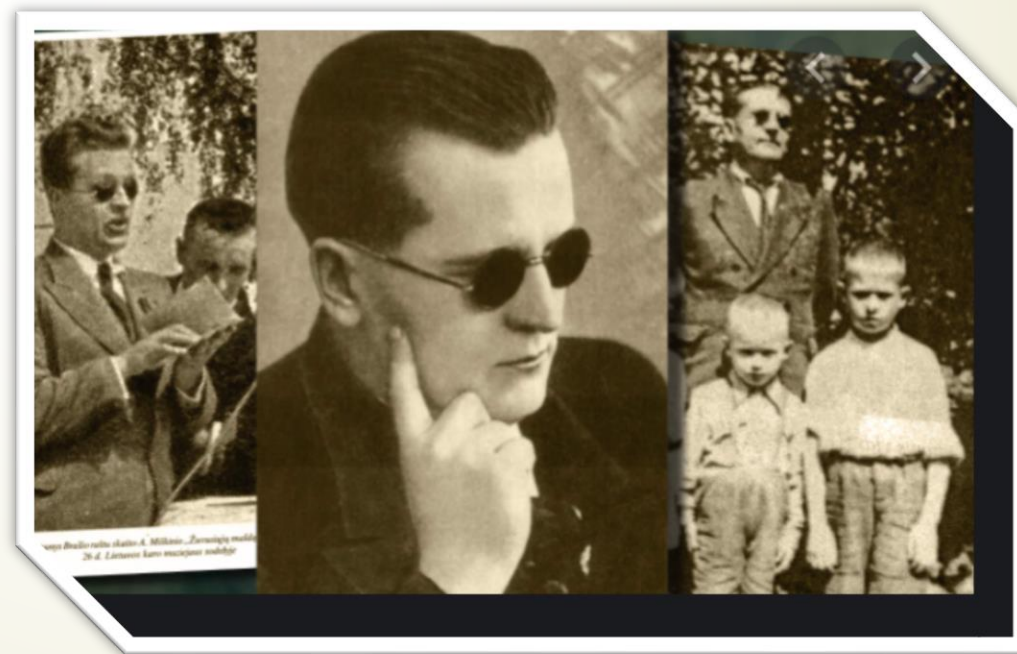

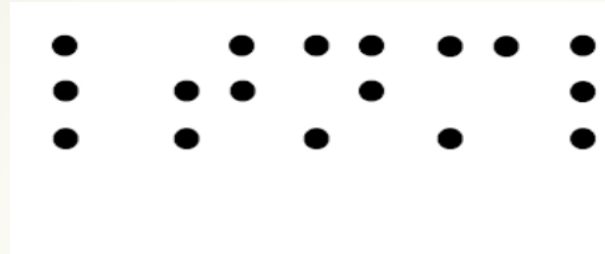
- 1925 m. Karo invalidams šelpti komitetas pasiuntė P. Daunį į Rygos aklųjų institutą.
- Rūpinosi Kauno aklųjų instituto steigimu.

Dirbo Kauno aklųjų įmonės direktoriumi,
Kauno gamybiniame aklųjų mokymo kombinate –
darbininku namudininku.

Pritaikė Brailio rašto abėcėlę lietuvių kalbai.

Mokėsi Rygos aklųjų institute, vėliau Kaune pas E. Herbek-Hansen, J. Čiurlionytę, N. Martinonį mokėsi muzikos - fortepijono, harmonijos.

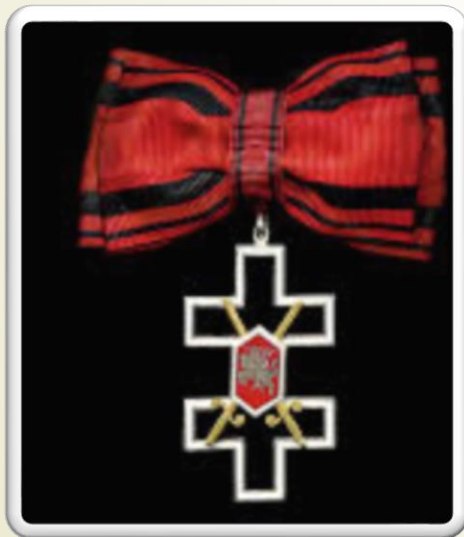
P. Daunys buvo ir kompozitorius, jis sukūrė dainų ir pjesių fortepijonui.

Koncertavo su virtuozu Jaša Cheifecu.

Jaša Heifecas

- P. Daunys parašė ir išleido tris novelių bei apysakų knygas.
- Už nuopelnus tėvynei kaip Lietuvos savanoris LR prezidento 1928 m. gegužės 15 d. aktu apdovanotas pirmos rūšies trečiojo laipsnio Vyties Kryžiaus ordinu.
- Kartu jis apdovanotas dviem – Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių ir Lietuvos nepriklausomybės – medaliais.
- Pr. Daunys buvo pirmasis Lietuvos neregys, gavęs tokį aukštą valstybės apdovanojimą.

P. Daunys, ir praradęs regėjimą, liko kovotojas. Jis pirmasis pradėjo rutulioti mintį apie akliems skirtos periodinės spaudos būtinybę. Parašė: apysaką „Benius Vanagas“, novelių rinkinį „Ties likimo sostu“ memuarus „Vargo keliais“.

Šį reikalą jis kėlė sakydamas: „Ateityje akliems remti ir globoti draugija turėtų leisti akliems periodinį laikraštį ar žurnalą, kuriuo galėtų informuoti apie aklyjų gyvenimą Lietuvoje ir užsienyje. (...) Aklieji mokytojai, patys sau užsidirbdami geresnį pragyvenimą, dirbtų visų aklyjų ir viso krašto gerovei. Ten būtų išmokoma ir rašyti, ir skaityti. (...) Įsteigus tokius kursus ar mokyklas apskrityse bei didesniuose aš neabejoju, kad per kokius dvejus metus mes turėtume apie tūkstantį, o gal ir daugiau aklyjų, mokančių skaityti ir rašyti. Tada jau galima būtų leisti jiems mėnesinį žurnalą aklyjų raštu.“

Memuaruose atkūrė kovų su bermontininkais ir lenkais vaizdus, tikroviškais pasakojimais išaukštino gyvybės ir valios gyventi vertę. Jo apsakymus vienija permainingo likimo motyvas. Apysaka autobiografinė, vaizduoja piemenuko, pusbernio, nepriklausomybės kovų savanorio kelią į savo pašaukimą tarnauti tėvynei.

Mūsų centro vardatėvis –
Pranas Daunys-rašytojas, pianistas,
Lietuvos kariuomenės savanoris, Lietuvos
aklųjų organizuotos veiklos pradininkas,
lietuviškosios Brailio abėcėlės
sudarytojas.

Mes, Kauno Prano Daunio ugdymo centro mokiniai, norime pasidalinti savanoriškos veiklos akimirkomis – mes prižiūrime jo kapavietę Petrašiūnų kapinėse.

Oi nedrumsk svajonių,
Negainiok sapnų.
Aš svajoti noriu,
Tam ir gyvenu.

Pranas Daunys